

הנה הוא — הגנן. ראיתו הבוקר במטבח השכנה מצחצח במשחת-הברקה את הפסלים והתרפים (המכונים בפינו „ג'וג'וס"), שרכשה לעצמה במשך שהותה כאן באפ-ריקה.

הם עוזבים עוד מעט — השכנים. הם היו ידידינו, אבל הם עוזבים. אחרים יבואו לדור בדירתם. גם האחרים ירכשו לעצמם „ג'וג'וס" אפריקנים. גם הם יעזבו. גם אנו נעזבו, רק הגנן יישאר. הוא חייב להישאר כאן. הוא צמח מאדמת אפריקה ואינו יכול לגדול בשום מקום אחר. הוא ימשיך לעבוד פה בגן ולצחצח במשחות-הברקה את הג'וג'וס" של הגבירות הלבנות.

הגנן שלנו עובד אצלנו למעלה משנה, ועדיין איני יודעת שמו. הילדים סבורים כי שמו „גרדנר" (באנגלית „גנן").

שכן כך פונות אליו עקרות הבית:

„גרדנר קצוץ נא הדשא".

„גרדנר השקה את הגן".

„גרדנר שתול צמחים אלה".

והוא מסתובב כה וכה סביב הבית חרישית. מנקה ומנקש ועודר וחופר, ופניו כפני מסכה שחורה תחת שולי כובע הקש הרחבים.

אוהב הוא לעזור בעבודות בית לעתים מזומנות, כשכל סיוע כזה פירושו „נדבת־כסף” נוספת לכיסו המרופט. אירע ולאחת השכנות היתה חבילת בגדי־אשה מ־משים, שחפצה להעניקם למישהו. פנתה זו לגנן ושאלתו, אם הינו נשוי. הוא לא מיהר להשיבה וניכר היה בפניו, כי מתלבט הנהו בבעייה קשה. פתע לבשו פניו ארשת נצחון והוא שח „אני רווק, אבל משתוקק להתחתן...” האשה פרצה בצחוק, ונתנה לו את הבגדים המשומשים. פעם אמר לי עוזרי, כי מכל עובדי הבית האפריקניים רק הגנן בלבד יודע קרוא וכתוב, ותמיד נזקקים לו כל אימת שעליהם לפענח דבר־כתב.

תמהתי לזאת. ידעתי את שפתו העילגת, את דבריו המגומגמים ואת חוסר הביטחון, המתרוצץ בעיניו כבעיני חיה. נפלא מהשגתי, כי דווקא הוא ה„משכיל” בכולם — הרי היו בין העובדים כאלה, הדוברים צחצחות, נושאים עצמם בחשיבות ונוהגים ללבוש בגדי־מערב נקיים מרבב? אלא, מכבר למדתי, שלא להקשות על יבשת זו, שאפילו אם אשב בה כל ימי עוד יישאר לי בה הסתום — מרובה על הנהיר.

כיוון שכך מהרתי לומר בנפשי „הגנן יודע קרוא וכתוב, ובכן מה בכך?”

ואולי בכלל אשמתי שלי היא, שראיתיו תמיד כראותי את השדה, בו הוא עובד — ביר. כאשר באנו לדור כאן, היה הכל סביב חול וטרשים. עכשיו מוריק כבר הדשא המטופח, ומרהיבים הפרחים בעטרת גוניהם, וגם גדר השתילים צמחה כבר גבוה והיא מלבבת בלבלובה.

אפילו יש אמת בדברים, שכאן באפריקה גם מקל-
מטאטא יכה שורש ויוריק, אני זוקפת בכל-זאת משהו
לזכותו של הגנן.

לאט לאט התאקלם ותפס מקומו בנוף חיינו.
כאשר חוזרת מישהי הביתה, נמצא הוא ממהר לעבר
המכונית, לסייע בהעברת הסלים למטבח.

בעת מנוחת הצהרים, עת קולטת האוזן קילוח מים
בברז החצר, נרשמת לדק במוח היגע תמונה רפה. הגנן עובד
בחצר. באחד המוסכים יש לו פינה משלו, בה הוא מחזיק
כלי עבודה ומספר מטלטלים.

אך בעיקר, הוא שייך לגן. כמו העשב.
וכמו העשב, כל עוד אינו גדל פרא, הוא ממשיך לצמוח
לו בלאט בערוגה מחוץ למחשבתנו.